

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: ЕТНОЛІНГВІСТИКА

Дисципліна за вільним вибором аспіранта

ВИКЛАДАЧІ:

Володимир Панасович Пономаренко, доктор філологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу романських, германських і балтійських мов

E-mail: vladimirlingua@gmail.com

Людмила Іванівна Даниленко, доктор філологічних наук, доцент, провідний науковий співробітник

E-mail: dankoua@ukr.net

Олександр Іванович Скопненко, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи

E-mail: skopnenko@ua.fm

Аушряле Ляонардівна Тараненко, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник

E-mail: oataran99@gmail.com

Аліна Володимирівна Гончаренко, кандидат філологічних наук, молодший науковий співробітник

E-mail: goncharenko.al.v@gmail.com

Олександра Василівна Малаш, кандидат філологічних наук, молодший науковий співробітник

E-mail: darmodej@ukr.net

Людмила Романівна Калинович, молодший науковий співробітник

E-mail: lkalynovych@ukr.net

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 кредити ECTS

Заняття в аудиторії: 30 год. (20 год. лекцій, 10 год. семінарів)

Самостійна робота слухачів курсу: 60 год.

Форма підсумкового оцінювання: залік.

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Етнолінгвістика» належить до переліку дисциплін за вільним вибором аспіранта. Вона забезпечує здобуття теоретичних і практичних знань зі слов'янської, балтійської, германської та романської етнолінгвістики; покликана навчити аспірантів використовувати методи етнолінгвістики під час наукового дослідження слов'янських, балтійських, германських і романських мов; ознайомить з етнолінгвістичними методами аналізу мовного матеріалу; зорієнтує в сучасних тенденціях розвитку етнолінгвістики в слов'янських, балтійських, германських і романських країнах; закладе розуміння методик основних етнолінгвістичних шкіл; виробить навички вільного оперування метамовою етнолінгвістики, відповідною загальнонауковою та лінгвістичною термінологією.

МЕТА І ЗАВДАННЯ

Головна мета курсу — ознайомити аспірантів з історією становлення етнолінгвістики як розділу мовознавства, її основними поняттями, проблемами й методами дослідження. Розвинути уявлення про способи зв'язку та взаємодії мови і культури.

Серед іншого курс має такі завдання: сформуванню науково-методичну базу для фахового дослідження слов'янських, балтійських, германських, романських мов за допомогою методів етнолінгвістики. Аспіранти навчаються використовувати здобутки різних етнолінгвістичних шкіл під час аналізу мовного матеріалу. Ці навички дають змогу вивчати елементи мов європейського культурного ареалу на різних структурних рівнях, проводити паралелі, знаходити спільне та відмінне в аналізованих мовах, з'ясувати причиново-наслідкові зв'язки мовного розвитку, робити висновки щодо

виникнення та історії розвитку мовних явищ, досліджувати їх не ізольовано, а у зв'язку з відповідними явищами в споріднених мовах.

Курс спрямований на поглиблення та систематизацію теоретичних знань аспірантів з етнолінгвістики; ознайомлення з методами пошуку потрібної мовознавчої інформації в етнолінгвістичній літературі; ознайомлення з основними принципами опису мовного матеріалу за допомогою етнолінгвістичних методів; опанування навичок ефективної роботи з джерелами, потрібними для розв'язання лінгвістичних завдань. Усе це в кінцевому підсумку покликане розширити лінгвістичний світогляд аспірантів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Засвоїти найголовніші принципи етнолінгвістичного дослідження мов європейського культурного ареалу.	Прослуховування лекцій з елементами зворотного зв'язку.	Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання.
Вільно орієнтуватися в етнолінгвістичних традиціях європейських країн.	Реферативна презентація конкретної етнолінгвістичної традиції.	Поточний контроль.
Уміти шукати, систематизувати й оцінювати наукову інформацію, здобуту з різних мовознавчих джерел.	Виступи на семінарських заняттях з подальшим обговоренням.	Підсумковий контроль.
Критично аналізувати здобутки різних етнолінгвістичних шкіл, висловлювати власну обґрунтовану позицію.	Підготування виступів для семінарів, участь у дискусії.	Поточний контроль.
Застосовувати здобуті знання та вміння у власних наукових розвідках та лінгводидактичній практиці.	Підготування власних текстів відповідно до вимог. Індивідуальне завдання 1, 2, 3: рукопис	Поточний контроль.

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс дає аспірантам змогу поглибити теоретичні й практичні знання зі слов'янської, балтійської, германської та романської етнолінгвістики; навчитися використовувати етнолінгвістичні методи під час наукових досліджень; навчитися орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку етнолінгвістики; сформувати вміння застосовувати на практиці відомості з етнолінгвістики; виробити навички вільного оперування метамовою етнолінгвістики, відповідною загальнонауковою та лінгвістичною термінологією.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Теми занять	Кількість годин
Лекція 1	Етнолінгвістика як комплексна наука. Об'єкт і предмет етнолінгвістичних досліджень, термінологічний апарат, напрями, історія становлення етнолінгвістики 1. Мова як ознака етносу та відображення культури. Поняття етнолінгвістики, її об'єкт, предмет, напрями, термінологія. 2. Історія та провідні ідеї етнолінгвістики. Засадничі праці. Наукова та псевдонаукова етнолінгвістика. 3. Поняття мовного коду. Символ. Стереотипи як частина мовного коду.	2 год.
Лекція 2	Українська етнолінгвістика 1. Етапи становлення української етнолінгвістики. 2. Сучасний стан і здобутки української етнолінгвістики. 3. Мовний код та етнічні символи українців.	2 год.
Семінар 1	Етнолінгвістика: етапи становлення, термінологічний апарат, напрями. Українська етнолінгвістика 1. Зміст поняття етнолінгвістика. 2. Термінологічний апарат етнолінгвістики. 4. Концептуальна (мовна) картина світу в парадигмах етнолінгвістики. 5. Напрями етнолінгвістики. 6. Визначальні етнолінгвістичні праці. 7. Українська етнолінгвістика: стан і здобутки.	2 год.
Лекція 3	Білоруська етнолінгвістика 1. Етапи становлення білоруської етнолінгвістики. 2. Сучасний стан і здобутки білоруської етнолінгвістики. 3. Мовний код та етнічні символи білорусів.	2 год.
Лекція 4	Російська етнолінгвістика 1. Передумови виникнення етнолінгвістичного напрямку в російському мовознавстві. Праці Ф. І. Буслаєва, О. М. Афанасьєва, Д. К. Зеленіна, В. В. Іванова,	2 год.

	<p>В. М. Топорова. 2. Школи й напрями російської етнолінгвістики. 3. Мовний код та етнічні символи росіян.</p>	
Семінар 2	<p>Етнолінгвістика Білорусі та Росії</p> <p>1. Білоруська етнолінгвістика: етапи становлення та здобутки. 2. Напрями та здобутки російської етнолінгвістики.</p> <p><i>Індивідуальне завдання 1:</i> самостійні роботи за окремими питаннями лекції, написання конспекту, робота з літературою.</p>	2 год.
Лекція 4	<p>Болгарська етнолінгвістика</p> <p>1. Болгарський мовосвіт крізь призму етнолінгвістичних методів. 2. Напрями болгарської етнолінгвістики. 3. Бестіарій, етноботаніка, релігія та демонологія як фрагменти болгарської мовної картини світу.</p>	2 год.
Лекція 5	<p>Чеська етнолінгвістика в колі суміжних наук</p> <p>1. Етнолінгвістичний напрям у чеській лінгвістиці: джерела, становлення, формування проблематики. Праці Ф. Вргела, І. Немця, І. Ванькової, І. Небескої, Л. Саїцової-Ржімалової, Л. Яновця, В. Мокієнка, Л. Степанової та ін. 2. Проблеми етнолінгвістики в сучасній чеській лінгвістичній періодиці. 3. Чеські лексикографічні праці Я. А. Коменського, Й. Добровського, Фр. Л. Челаковського, Я. Заоралека, Ф. Чермака – джерела для дослідження чеської мови в етнолінгвістичному компаративному аспекті.</p>	2 год.
Лекція 6	<p>Етнокультурна атрибуція лексики і фразеології чеської мови на слов'янському тлі</p> <p>1. Національна маркованість компонентів фразеологізмів чеської мови: антропоніми, топоніми й етноніми як колективні імена та їх конотативні значення, національні реалії. Прецедентні імена. 2. Ідеографічні особливості чеської фразеології. Народні уявлення про час і рослинний світ. 3. Народження й життя людини в дзеркалі засобів чеської фразеології. 4. Семантика чеської лексики й фразеології, що відображає народну матеріальну й духовну культуру.</p>	2 год.
Семінар 3	<p>Болгарська та чеська етнолінгвістика</p> <p>1. Здобутки болгарської етнолінгвістики. 2. Болгарська мовна картина світу. 3. Здобутки чеської етнолінгвістики. 4. Чеська мовна картина світу.</p> <p><i>Індивідуальне завдання 2:</i> самостійні роботи за окремими питаннями лекції, написання конспекту, робота з літературою.</p>	2 год.

Лекція 7	Романська етнолінгвістика 1. Напрями романської етнолінгвістики. Французька школа. 2. Романська мовна картина світу крізь призму етнолінгвістичних методів.	2 год.
Лекція 8	Балтійська етнолінгвістика 1. Напрями балтійської етнолінгвістики. 2. Балтійська мовна картина світу крізь призму етнолінгвістичних методів.	2 год.
Семінар 4	Романська та балтійська етнолінгвістика 1. Напрями та здобутки романської етнолінгвістики. 2. Напрями та здобутки балтійської етнолінгвістики. 3. Романська мовна картина світу крізь призму етнолінгвістичних методів. 4. Балтійська мовна картина світу крізь призму етнолінгвістичних методів. <i>Індивідуальне завдання 3:</i> самостійні роботи за окремими питаннями лекції, написання конспекту, робота з літературою.	2 год.
Лекція 9, 10	Германська етнолінгвістика 1. Германська етнолінгвістика: історія та здобутки. Американська школа. 2. Германська мовна картина світу крізь призму етнолінгвістичних методів.	4 год.
Семінар 5	Германська етнолінгвістика 1. Напрями та здобутки германської етнолінгвістики. 2. Германська мовна картина світу крізь призму етнолінгвістичних методів.	2 год.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота на практичному занятті	5	2	10
Індивідуальне письмове завдання	3	20	60
Презентація дослідницької роботи на підсумковому семінарі	1	25	25
Участь в обговоренні доповідей	1	5	5
Разом:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності аспіранта за кожним із запланованих видів робіт здійснюють відповідно до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Презентація дослідницької роботи на підсумковому семінарі	21–25	Презентацію дослідницької роботи підготовлено й виголошено вчасно. Доповідь структурована, логічна, містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом, нормами сучасної української літературної мови, комунікативними компетенціями, потрібними для ефективної взаємодії з аудиторією, захисту положень наукової роботи та обговорення досліджень колег.
	15–20	Доповідь підготовлено й виголошено вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	1–14	Доповідь підготовлено із запізненням та/або вона містить прогалини й помилкові твердження. Доповідач не демонструє належного підготування та/або не готовий відповідати на змістовні запитання.
Участь в обговоренні доповідей	4–5	Аспірант ставить змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії.
	1–3	Аспірант ставить запитання, але не висловлює аргументованих зауважень та/або не бере участі в дискусії.

Індивідуальне письмове завдання	20	Роботу виконано й подано вчасно; автор демонструє розуміння сучасних вимог до змісту й структури роботи, знання норм сучасної української літературної мови, способів передавання чужого мовлення, оформлення цитат; виклад логічний, точний. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	20–39	Роботу виконано й подано вчасно; автор демонструє достатню обізнаність із сучасними вимогами до змісту й структури наукової статті, способів передавання чужого мовлення, оформлення цитат, проте в тексті порушено деякі норми сучасної української літературної мови, виявлено стилістичні вади, зокрема багатослів'я, не враховано всі позиції дослідників досліджуваної проблеми.
	1–19	Роботу виконано й подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, проте в роботі не дотримано всіх вимог до змісту й структури роботи, виявлена значна кількість мовних помилок різного характеру, бракує логічності викладу, не враховано новітньої літератури з досліджуваної проблематики.
	0	Завдання не виконане у визначений термін або містить плагіат.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
91–100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
81–90	B (дуже добре)	Добре	
71–80	C (добре)		
66–70	D (задовільно)	Задовільно	
60–65	E (достатньо)		
30–59	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1–29	F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)		

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до заліку) становить 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче від 29 балів) аспірант зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» аспірант має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії аспірант може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань та загальом освітньо-науковий процес має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність наукових співробітників та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України» (затверджене на засіданні вченої ради Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України 28 листопада 2019 р. (протокол № 9)).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Вступ

Базова література

1. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. Москва : Языки русской культуры, 1999. 896 с.
2. Барилова Г. К., Глуховцева К. Д. Українська етнолінгвістика. Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. 227 с.
3. Бартминський Е. Языковой образ мира : очерки по этнолингвистике. Москва: Индрик, 2005. – 528 с.
4. Бацевич Ф. С. Духовна синергетика рідної мови. Лінгвофілософські нариси : [монографія]. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 192 с.
5. Березович Е. Л. Язык и традиционная культура. Этнолингвистические исследования. Москва : Индрик, 2007. 599 с.
6. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. Москва :Русские словари, 1996. 416 с.
7. Встречи этнических культур в зеркале языка: в сопоставительном лингвокультурном аспекте. Москва: Наука, 2002. 478 с.
8. Герд А. С. Введение в этнолингвистику. Курс лекций и хрестоматия. Санкт-Петербург : Издательство Санкт-Петербургского университета, 2005. 457 с.
9. Гумбольдт В. Язык и философия культуры. Москва : Прогресс, 1985. 452 с.
10. Даниленко Л. І. Лінгвістика ХХ – початку ХХІ ст. у пошуках цілісної теорії взаємозв'язку мови, культури і мислення. *Мовознавство*. 2009. № 5. С. 3–11.
11. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика : [нариси]. Київ : Довіра, 2007. 264 с.
12. Мокиенко В. М. Славянская фразеология. Москва : Высшая школа, 1980. 206 с.
13. Славянская этнолингвистика : [библиография]. Изд. 4-е, испр. и доп. Москва : Индрик, 2013. 240 с. https://inslav.ru/images/stories/pdf/2013_Slav_etnolingvistika_bibliografija.pdf
14. Толстой Н. И., Толстая С. М. Славянская этнолингвистика: вопросы теории. Москва : Институт славяноведения РАН, 2013. – 240 с. (Материалы ко Второму Всероссийскому совещанию славистов 5–6 ноября 2013 г.) https://inslav.ru/images/stories/pdf/2013_Etnolingvistika_teorija.pdf
15. Селіванова О. О. Етнолінгвістика та лінгвокультурологія. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: [підручник]. Полтава : Довкілля-К., 2008. С. 252–315.
16. Толстая С. М. Мир человека в зеркале языка. Очерки по славянскому языкознанию и этнолингвистике. Москва : Индрик, 2019. 704 с.
17. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика. Кривий Ріг : НПП АСТЕРІКС, 2015. 192 с.

Додаткова література

1. Булашев Г. О. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. Космогонічні українські народні погляди та вірування. Київ : Довіра, 1993. 415 с.

2. *Вежбицкая А.* Понимание культур через посредство ключевых слов. Москва : Культура, 2001. 288 с.
3. *Голубовська І. О.* Етнічні особливості мовних картин світу. Київ : Логос, 2004. 284 с.
4. *Добровольский Д. О.* Национально-культурная специфика во фразеологии. *Вопросы языкознания.* 1997. № 6. С. 37–38.
5. *Жайворонок В. В.* Знаки української етнокультури : Словник-довідник. Київ : Довіра, 2006. 703 с.
6. *Жуйкова М. В.* Динамічні процеси у фразеологічній системі східнослов'янських мов : [монографія]. Луцьк : РВВ «Вежа», 2007. 416 с.
7. *Карасик В. И.* Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 477 с.
8. *Коваль В. И.* Восточнославянская этнофразеология: деривация, семантика, происхождение. Гомель : Гомельский университет им. Ф. Скорины, 1998. 213 с.
9. *Кононенко В. І.* Українська лінгвокультурологія : [навч. посіб. для ВНЗ]. Київ : Вища школа, 2008. 327 с.
10. *Коцюба З. Г.* Рефлексія побутової свідомості в різномовному проverbs'яльному просторі (від універсального до національного) : [монографія]. Львів : ДП «Видавничий дім «Укрпол», 2010. 472 с.
11. *Манакин В. М.* Мова і міжкультурна комунікація. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
12. *Маслова В. А.* Преданья «старинны глубокой» в зеркале языка. Минск : Пейто, 1997. 128 с.
13. *Мечковская Н. Б.* Социальная лингвистика : [пособие для студ. гуманитар. вузов и уч-ся лицеев]. Москва : Аспект Пресс, 1996. 207 с.
14. *Мокиенко В. М.* Образы русской речи : Историко-этимологические и этнолингвистические очерки фразеологии. Ленинград : Издательство Ленинградского университета, 1986. 280 с.
15. *Мюллер М., Сепир Э., Уорф Б. Л., Витгенштейн Л. и др.* Языки как образ мира. Антология. Москва : АСТ; Санкт-Петербург : Terra Fantastica, 2003. 576 с.
16. *Мокиенко В. М.* Значення української пареміології для історико-етимологічного аналізу слов'янських прислів'їв і приказок. *Мовознавство.* 2000. № 1. С. 9–21.
17. *Мокиенко В. М.* Українська етнофразеологія у загальнослов'янському висвітленні. *Мовознавство : доп. та повідомл. IV Міжнар. конгр. україністів.* Київ : Пульсари, 2002. С. 379–385.
18. *Мокиенко В. М.* Сопоставительная этнофразеология восточнославянских языков. Славянские языки в свете культуры : Сб. научных статей. Москва : ООО «А Темп», 2006. С. 206–222.
19. Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира / Б. А. Серебренников, Е. С. Кубрякова и др. Москва : Наука, 1988. 216 с.
20. *Потебня А. А.* Из лекций по истории словесности : Басня. Пословица. Поговорка. Харків, 1930. 110 с.
21. *Потебня А. А.* Мысль и язык. Київ : СИНТО, 1993. 192 с.
22. *Потебня А. А.* Символ и миф в народной культуре. Москва, 2000.
23. *Потебня О. О.* Актуальні питання мови та культури : Зб. наук. праць. Київ, 2004. 368 с.
24. *Почепцов О. Г.* Языковая ментальность : способ представления мира. *Вопросы языкознания.* 1990. № 6. С. 110–122.
25. *Русанівський В. М.* Єдиний мовно-образний простір української ментальності. *Мовознавство.* 1993. № 6. С. 3–13.
26. *Русанівський В. М.* Мовна картина світу в етнокультурній парадигмі. *Мовознавство.* 2004. № 4. С. 3–8.
27. *Савченко Л. В.* Феномен етнокодів духовної культури у фразеології української мови : етимологічний та етнолінгвістичний аспекти : [монографія]. Сімферополь : Доля, 2013. 600 с.
28. *Селіванова О. О.* Нариси з української фразеології (психологічний та етнокультурний аспекти) : [монографія]. Київ–Черкаси : Брама, 2004. 276 с.
29. *Сепир Э.* Избранные труды по языкознанию и культурологии. Москва : Прогресс, 1993. 655 с.
30. *Серебренников Б. А., Кубрякова Е. С., Постовалова В. И. и др.* Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира. Москва : Наука, 1988. 216 с.
31. *Славянские древности:* Этнолингвистический словарь в 5-ти тт. / Под общей ред. Н. И. Толстого. Москва : Международные отношения. Т. 1–5. 1995–2012.
32. *Славянский и балканский фольклор.* Народная демонология. Москва : Индрик, 2000. 400 с.
33. *Славянский и балканский фольклор :* семантика и прагматика текста / Отв. ред. С. М. Толстая.

- Москва : Индрик, 2006. 560 с.
34. *Слухай Н. В.* Етноконцепти та міфологія східних слов'ян в аспекті лінгвокультурології. Київ : Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2005. 167 с.
  35. *Тер-Минасова С. Г.* Язык и межкультурная коммуникация. Москва : Слово, 2000. 624 с.
  36. *Толстой Н. И.* Язык и народная культура. Очерки по славянской мифологии и этнолингвистике. Москва : Индрик, 1995. 509 с.
  37. *Снитко Е. С., Кулинич И. А.* Русский язык в энолингвистическом освещении. Київ : Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2005. 88 с.
  38. *Телия В. Н.* Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. Москва : Школа «Языки русской культуры», 1996. 288 с.
  39. *Толстая С. М.* Семантические категории языка культуры. Очерки по славянской этнолингвистике. Москва : Либроком, 2010. 368 с.
  40. *Толстой Н. И.* Некоторые проблемы и перспективы славянской и общей этнолингвистики. *Известия АН СССР. Серия литературы и языка.* Москва, 1982. Т. 40. № 5. С. 397–405.
  41. *Толстой Н. И.* О некоторых этнолингвистических наблюдениях А. А. Потебни. *Потебнянські читання.* Київ, 1981. С. 68–81.

Інформаційні ресурси

1. Етнолінгвістика. Ономастика. Етимологія: Матеріали міжнародної научної конференції. Екатеринбург, 8–12 вересня 2009 г. Екатеринбург : Издательство Уральского университета, 2009. 320 с. URL: https://inslav.ru/images/stories/pdf/2009_Etnolingvistika_onomastika_etimologija.pdf.
2. Етнолінгвістика. Ономастика. Етимологія : Матеріали III Міжнародної научної конференції Екатеринбург, 7–11 вересня 2015 г. Екатеринбург : Издательство Уральского университета, 2015. 318 с. URL: https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2015_etnolingvistika_onomastika_etimologija.pdf.
3. Етнолінгвістика. Ономастика. Етимологія : матеріали IV Міжнарод. науч. конф. Екатеринбург, 9–13 вересня 2019 г. Екатеринбург : Издательство Уральского университета, 2019. 78 с. URL: https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2019_ethnolinguistics_ekaterinburg_full.pdf.
4. Етнолінгвістика тексту. Семиотика малих форм фольклору. I: Тезиси і попередні матеріали к симпозиуму. Москва, 1988. 205 с. URL: https://inslav.ru/images/stories/pdf/1988_Etnolingvistika_teksta_%28Semiotika_malyx_form_folklor%29_Tezisy.pdf.

Українська етнолінгвістика

Базова література

1. Енциклопедичний словник символів культури України /за заг. ред. В. П. Коцура, О. І. Потапенка, В. В. Куйбіди. Вид. 5-те, доп. і випр. Корсунь-Шевченківський : В. М. Гаврищенко, 2015. 912 с.
2. *Жайворонок В.* Знаки української етнокультури : Словник-довідник. Київ : Довіра, 2006. 703 с.
3. *Жайворонок В. В.* Українська етнолінгвістика. Київ : Довіра, 2007. 262 с.
4. *Маєрчик М.* Ритуал і тіло. – К.: Критика, 2011. 327 с.
5. Мудрість народна – мудрість міжнародна : Прислів'я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев'ятьма мовами / Уклад. А. М. Жовківський, Г. А. Жовківська, Ю. І. Макар та ін. Чернівці : Рута, 2004. 257 с.
6. Народна культура українців. Життєвий цикл людини : в 5 т. / За заг. ред. М. Гримич. Київ : Дуліби, 2008–2020.
7. *Потебня А.* О некоторых символах в славянской народной поэзии. О связи некоторых представлений в языке. Харьков, 1914. URL: http://elib.gnpbu.ru/text/potebnya_o-nekotoryh-simvolah-narodnoy-poezii_1914/fs,1/

8. Селіванова О. О. Концептуалізація просторової орієнтації в українських фраземах. *Мовознавство*. 2004. – № 1. – С. 17–25.
9. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : [підручник]. Полтава : Довкілля-К, 2008. – С. 252–315.
10. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика. Кривий Ріг, 2015. 194 с.

Додаткова література

1. 100 найвідоміших образів української міфології / Під заг. ред. О. Таланчук. Київ : Орфей, 2002. 448 с.
2. Аксьонова Н. Семіосфера еротичних мотивів у дитячих забавляннях із маніпулюванням пальцями. *Тіло в текстах культур*. Київ, 2003. С. 151–160.
3. Артюх Л. Поминальні страви на Поліссі (народний етикет). *Полісся України : матеріали історико-етнографічного дослідження*. Вип. 1. Київське Полісся. 1994. Львів, 1997. С. 313–318.
4. Артюх Л. Українська народна кулінарія (Історико-етнографічне дослідження). Київ, 1977. 153 с.
5. Балушок В. Семантика деяких фізичних випробувань під час ініціацій. *Тіло в текстах культур*. Київ, 2003. С. 183–190.
6. Гримашевич Г. Український національний одяг як елемент матеріальної і духовної культури українського народу. *Міцна родина – міцна Україна. Матеріали науково-практичної конференції*. Київ, 1994. С. 5–6.
7. Грушевський Марко. Дитина у звичаях і віруваннях українського народу. Київ : Либідь, 2007. 256 с.
8. Дидик-Меуш Г. Українська медицина. Історія назв. Львів, 2008. 399 с.
9. Забужко О. Мова і влада. *Хроніки від Фортінбраса*. URL: <http://exlibris.org.ua/zabuzko/r02.html>.
10. Ігнатенко І. В. Чоловіче тіло у традиційній культурі українців. Харків : КСД, 2016. 224 с.
11. Кісь О. Жінка в традиційній українській культурі. Львів, 2012. 287 с.
12. Косміна Т. Антропоморфна символіка народного житла в обрядовій та фольклорній традиції українців. *Тіло в текстах культур*. Київ, 2003. С. 146–150.
13. Несен І. Культурні символи давнини : кінь у весільному ритуалі. *Соціум. Альманах соціальної історії*. Вип. 3. 2003. С. 263–268.
14. Рідне слово в етнокультурному вимірі : зб. наук. праць / За ред. М. Федурко. Дрогобич : Посвіт, 2013. 560 с.
15. Семенов О. Мовне родинознавство. Київ–Глухів, 2003. 105 с.
16. Українські приказки, прислів'я і таке інше. Збірники О. В. Марковича та інших. Уклад М. Номис. Київ : Либідь, 2004. 352 с.
17. Чернова А. Концепти «батько» і «мати» в українській лексико-фразеологічній системі світу : Автореф. дис. канд. філол. наук. Дніпро, 2010. 26 с.
18. Шалак О. «Я перстеник викочу...» Перстень як атрибут руки. *Тіло в текстах культур*. Київ, 2003. С. 161–166.

Білоруська етнолінгвістика

Базова література

1. Антропов Н. Етнолінгвістика *Восточнославянський фольклор. Словарь научной и народной терминологии*. Мінск : Навука і тэхніка, 1993. С. 463–464.
2. Антропаў М. Этнолінгвістычныя магчымасці аналізу фальклорнага тэксту. *Беларуская лінгвістыка*. Мінск : Навука і тэхніка, 1996. Вып. 45. С. 21–26.
3. Антропаў М. Надзённая задача беларускай этналінгвістыкі (аб працы над “Беларускім

- етналінгвістичним атласам”). *Проблемы ўсходнеславянскай этналінгвістыкі: Матэрыялы Першай міжнар. навук. канф.* Мінск : УП «Тэхнапрінт», 2003. С. 21–26.
4. *Антропов Н., Володина Т.* Белорусская этнолингвистика сегодня: реализация идей. *Etnolingwistyka / Problemy języka i kultury.* Lublin, 2006. – Т. 18. – S. 47–65.
  5. *Антропаў М.* Беларуская этналінгвістыка паміж Масквой і Люблінам. *Мова – Літаратура – Культура: V Міжнар. навук. канф.* Мінск : ВТАА «Права і эканоміка», 2007. С. 143–145.
  6. *Міфалогія беларусаў: Энцыклапедычны слоўнік / Склад.: І. Клімковіч, А. Аўтушка.* Мінск : Беларусь, 2011. 607 с.
  7. *Антропаў М., Валодзіна Т.* Беларускі фальклорна-этналінгвістычны атлас: набыткі і перспектывы. *Беларускі фальклор. Матэрыялы і даследаванні: Зборнік навуковых прац.* Вып. 1. Мінск : Беларуская навука, 2014. С. 194–210.
  8. *Авилин Т., Антропов Н., Боганева Е.* Белорусско-инославянские изодоксы в картографической проекции. *Мовознаўства. Літаратуразнаўства. Фалькларыстыка : XVI Міжнар. з’езд славістаў (Бялград, 19–27 жніўня 2018 г.): дакл. беларус. дэлегацыі.* Мінск : Беларуская навука, 2018. С. 4–21.
  9. *Антропаў М., Валодзіна Т.* Беларускі фальклорна-этналінгвістычны атлас: набыткі і перспектывы. *Беларускі фальклор. Матэрыялы і даследаванні: Зборнік навуковых прац.* Вып. 1. Мінск : Беларуская навука, 2014. С. 194–210.
  10. *Руденко Е. Н.* Этнолингвистика без границ. Введение в лингвистическую антропологию : [пособие]. Мінск : БГУ, 2014. 192 с.

Додаткова література

1. *Беларускі фальклор: Энцыклапедыя ў 2 тамах / Рэдкал. Г. П. Пашкоў, Л. В. Календа і інш.* Мінск : Беларуская энцыклапедыя, 2005–2006.
2. *Антропов Н.* Этнолингвистический аспект польско-белорусско-русских связей. *Беларуска-руско-польскае супастаўляльнае мовознаўства : Матэрыялы I Усесаюзнай навуковай канферэнцыі.* Віцебск, 1990. С. 149–150.
3. *Антропаў М.* Беларуская дыялекталогія і этналінгвістыка: пытанні кантактаў. *Беларуская лінгвістыка.* Мінск : Навука і тэхніка, 1991. Вып. 39. С. 8–13.
4. *Антропаў М.* Беларуская дэманалагічная наменклатура ў этналінгвістычнай прасторы. *Дыялекталогія і культура беларускай мовы: тэзісы Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі* Мінск, 1991. С. 14–15.
5. *Антропов Н.* Структура скрытага дэнатата ў беларускіх загадках аб могільках. *Веснік Белдзяржуніверсітэта. Серыя 4: Філалогія. Журналістыка. Педагогіка.* 1991. № 3. С. 30–33.
6. *Антропов Н.* Проблемы этнолингвистических исследований в послечернобыльском Полесье. *Чарнобыль і духоўная спадчына беларускага народа : Матэрыялы навуковых чытанняў.* Гомель : ГДУ, 1991. С. 25–27.
6. *Антропов Н., Суховицкая И.* Этимолого-этнолингвистический комментарий к некоторым терминам сербской свадебной обрядности. *Веснік Белдзяржуніверсітэта. Серыя 4: Філалогія. Журналістыка. Педагогіка.* 1991. № 1. С. 39–42.
7. *Антропаў М.* «Беларускі этналінгвістычны атлас» у палескім люстры. *Проблемы народнай адукацыі, навукі культуры Беларускага Палесся : Тэзісы дакладаў і наведанняў.* Ч. 1. Мазыр : МДП, 1992. С. 9–11.
8. *Антропаў М.* Проблемы беларускай этналінгвістыкі. *Беларусіка = Albaruthenica.* Кн. 1. Мінск : Навука і тэхніка, 1993. С. 153–156.
9. *Антропаў М., Ісачанкава М.* Этнадыялектна-культурная стратыфікацыя Брэсцка-Пінскага Палесся па этналінгвістычных даных. *Беларуская лінгвістыка.* Мінск : Навука і тэхніка, 1993. – Вып. 40. – С. 36–42.
10. *Антропов Н.* Белорусские этнолингвистические этюды: 1. колода / колодка. *Слово и культура. Памяти Никиты Ильича Толстого.* Т. II. Москва : Индрик, 1998. С. 21–33.
11. *Антропов Н.* О семантике «первообразов» в свете данных «Słownika stereotypów i symboli ludowych» : криница. *Актуальныя праблемы паланістыкі 2006.* Мінск : ВТАА «Права і эканоміка». – С. 5–14.

12. Антропов Н., Боганева Е., Володина Т. Этнокультурные стереотипы в межконфессиональных отношениях в Белоруссии : опыт этнолингвистического комментирования. *Etnolingwistyka / Problemy języka i kultury*. Т. 20. Lublin, 2008. – S. 269–280.

Інформаційні ресурси

1. Беларуская міфалогія: Энцыклапедычны слоўнік / С. Санько, Т. Валодзіна і інш. Мінск : Беларусь, 2004. 592 с. URL: https://files.knihi.com/Knihi/Slounik/01/enc/Bielaruskaja_mifalohija.pdf.
2. Этнаграфія Беларусі: Энцыклапедыя / І. Шамякін (гал. рэд.). Мінск : Беларуская савецкая энцыклапедыя, 1989. – 575 с. URL: https://files.knihi.com/Knihi/Slounik/uploaded04/Ivan_Samiakin.Etnahrafija_Bielarusi._Encyklapiedyja.pdf.
3. Вярэнніч В. Л. Палескі архіў / Пад навуковай рэдакцыяй Ф. Клімчука, Э. Смулковай і А. Энгелькінг. – Мінск : Выдавец НП Варахін, 2009. – 692 с. URL: https://files.knihi.com/Knihi/Slounik/01/enc/Paleski_archiu.Viarenic.pdf.
4. Чалавек: Тэматычны слоўнік / В. Дз. Астрэйка, Н. М. Бунько і інш. Мінск : Беларуская навука, 2006. 573 с. URL: https://files.knihi.com/Knihi/phylogology.by/Calaviek.Tematycny_slounik_2006.pdf.
5. Антропов Н. Белорусский этнолингвистический атлас: история, архив, результаты и перспективы. *Живая старина*. Москва, 2010. № 4. С. 16–20. URL: <https://inslav.ru/sites/default/files/zhs-2010-4.pdf>.
6. Антропов Н. Основные направления белорусской этнолингвистики. *Славяноведение*. Москва: Наука, 2008. № 4. С. 89–103. URL: <https://inslav.ru/sites/default/files/slav-2008-4.pdf>.

Російська етнолінгвістика

Базова література

1. Березович Е. Л. Язык и традиционная культура. Этнолингвистические исследования. Москва : Индрик, 2007. 599 с.
2. Герд А. С. Введение в этнолингвистику : [курс лекций и хрестоматия]. Санкт-Петербург : Издательство Санкт-Петербургского университета, 2005. 457 с.
3. Славянские древности : Этнолингвистический словарь в 5-ти тт. / Под общей ред. Н. И. Толстого. Москва : Международные отношения, Т. 1–5. 1995–2012.
4. Толстая С. М. Мир человека в зеркале языка. Очерки по славянскому языкознанию и этнолингвистике. Москва : Индрик, 2019. 704 с.
5. Толстая С. М. Семантические категории языка культуры. Очерки по славянской этнолингвистике. Москва : Либроком, 2010. 368 с.
6. Толстой Н. И. Язык и народная культура. Очерки по славянской мифологии и этнолингвистике. Москва : Индрик, 1995. 509 с.

Додаткова література

1. Афанасьев А. Н. Поэтические воззрения славян на природу. Москва : Индрик, 1994. 801 с. (репринт 1865 года).
2. Березович Е. Л. Русская топонимия в этнолингвистическом аспекте. Екатеринбург : Издательство Уральского университета, 2000. 532 с.
3. Буслаев Ф. И. Исторические очерки русской народной словесности и искусства. Санкт-Петербург : издание Д. Е. Кожанчикова, 1861. Т. 1. 643 с.
4. Вежбицкая А. Понимание культур через посредство ключевых слов. Москва : Культура, 2001. 288 с.
5. Восточнославянский этнолингвистический сборник. Исследования и материалы / Отв. ред. А. А. Плотникова. Москва : Индрик, 2001, 496 с.
6. Зеленин Д. К. Избранные труды. Очерки русской мифологии. Москва : Индрик, 1995. 432 с.

7. *Иванов Вяч. Вс., Топоров В. Н.* Славянские языковые моделирующие семиотические системы (древний период). Москва : Наука, 1965. 251 с.
8. *Мокиенко В. М.* Образы русской речи : Историко-этимологические и этнолингвистические очерки фразеологии. Ленинград : Издательство Ленинградского университета, 1986. 280 с.
9. *Образ человека в языке и культуре / Отв. ред. С. М. Толстая.* Москва : Индрик, 2018. 328 с.

Інформаційні ресурси

1. Славянская этнолингвистика: Библиография: Изд. 4-е, испр. и доп. Москва : Индрик, 2013. 240 с. URL: https://inslav.ru/images/stories/pdf/2013_Slav_etnolingvistika_bibliografija.pdf.
2. *Толстой Н. И., Толстая С. М.* Славянская этнолингвистика: вопросы теории. Москва : Институт славяноведения РАН, 2013. 240 с. (Материалы ко Второму Всероссийскому совещанию славистов 5–6 ноября 2013 г.). URL: https://inslav.ru/images/stories/pdf/2013_Etnolingvistika_teorija.pdf.
3. Этнолингвистика. Ономастика. Этимология. Материалы международной научной конференции. Екатеринбург, 8–12 сентября 2009 г. Екатеринбург : Издательство Уральского университета, 2009. 320 с. URL: https://inslav.ru/images/stories/pdf/2009_Etnolingvistika_onomastika_etimologija.pdf.
4. Этнолингвистика. Ономастика. Этимология: Материалы III Международной научной конференции Екатеринбург, 7–11 сентября 2015 г. Екатеринбург : Издательство Уральского университета, 2015. 318 с. URL: https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2015_etnolingvistika_onomastika_etimologija.pdf.
5. Этнолингвистика. Ономастика. Этимология : материалы IV Междунар. науч. конф. Екатеринбург, 9–13 сентября 2019 г. Екатеринбург : Издательство Уральского университета, 2019. 378 с. URL: https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2019_ethnolinguistics_ekaterinburg_full.pdf.

Болгарська етнолінгвістика

Базова література

1. *Барболова З.* Другите народи през погледа на българите. URL: <https://litenet.bg/publish28/zoia-barbolova/ustojchivi.htm>.
2. *Довгаль Д. А.* Отражение особенностей этновидения болгар в идиоматике болгарского языка. *Фразеология.* 2009. С. 18–25.
3. *Дукова У.* Наименования демонов в болгарском языке. Москва : Индрик, 2015. 248 с.
4. *Колесник В. А.* Пространство в болгарской картине мира. *Мова.* – 2017. – № 28. – С. 65–69.
5. *Новик А.* Лексика болгарской мифологии : ареальные этнолингвистические исследования в полилингвальном регионе Приазовья. *Вестник Санкт-Петербургского университета.* Серия 9. 2015. Вып. 3. – С. 138–152.
6. *Норман Б. Ю.* Болгарский язык в лингвострановедческом аспекте. Минск : БГУ, 2005. 131 с.
7. Славянские древности : Этнолингвистический словарь в 5-ти тт. / Под общей ред. Н. И. Толстого. Москва : Международные отношения, Т. 1–5. 1995–2012.
8. *Цивьян Т. В.* Лингвистические основы балканской модели мира. Москва, 1990. 207 с.
9. *Чирьева.* Терминология и география болгарской свадьбы : сваты. (Словарь). *Символический язык традиционной культуры. Балканские чтения.* Москва, 1993. С. 119–125.

Додаткова література

1. *Алеценко В. И.* Болгарские сказки о самовилах как отражение фольклорной картины мира. *Вопросы сопоставительного языкознания.* 2015. С. 177–183.
2. *Малаш О. В.* Болгарські назви рослин: лінгвокультурний вимір. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. 224 с.
3. *Малаш О. В.* Етнічні символи в народних піснях болгар України. *Мова і культура.* 2019. Вип. 22 (197). – С. 194–200.

4. Малаш О. В. Символіка болгарських назв садово-городніх рослин у лінгвоетнокультурному аспекті. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія : Філологія. Мовознавство.* 2016. Т. 278, Вип. 266. С. 72–76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufm_2016_278_266_16.
5. Червенко О. Рослинна символіка в болгарській лазарських піснях Північного Приазов'я. *Матеріали до української етнології.* 2012. С. 135–140.

Чеська мова в етнолінгвістичному висвітленні

Базова література

1. Валенцова М. М. Народный календарь чехов и словаков. Этнолингвистический аспект. Москва : «Индрик», 2016. 616 с.
2. Даниленко Л. І. Національно-культурна семантика чеської фразеології. Київ : Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, 2000. 176 с.
3. Balowska G. Językowo-kulturowy obraz przyrody nieożywionej w czeskiej frazeologii. Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 2019. 307 s.
4. Balowski M. Obraz świata w czeskich frazeologizmach: (wybrane zagadnienia). Poznań: Instytut Filologii Słowiańskiej, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu. 2018. 212 s.
5. Vaňková I. Člověk a jazykový obraz (přirozeného) světa. *Slovo a slovesnost.* R. 60. 1999. № 4. S. 283–292.
6. Vaňková I. a kol. Co na srdci, to na jazyku: kapitoly z kognitivní lingvistiky. Praha : Karolinum, 2005. 343 s.
7. Vaňková I. Nádoba plná řeči: (člověk, řeč a přirozený svět). Praha : Karolinum, 2007. 312 s.
8. Vrhel Fr. Základy etnolingvistiky. Praha : Státní ped. nakl., 1981. 174 s.

Додаткова література

1. Валенцова М. М. Святыне-демоны Люция и Барбара в западнославянской календарной мифологии. Славянский и балканский фольклор: Народная демонология. Москва : Индик, 2000. С. 361–374.
2. Валенцова М. М. Употребление личного имени в функции апеллятива (на материале календарной обрядности). Имя : внутренняя структура, семантическая аура, контекст. Москва, 2001. Ч. 2. С. 138–141.
3. Даниленко Л. І. Час іде, летить, минає... (мовно-когнітивний вимір часу в чеській пареміології). *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики:* Зб. наук. пр. Київ : Логос, 2007. С. 130–136.
4. Даниленко Л. «Моє пиво», або про семантику пива в чеській лінгвокультурі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.* 2020. Вип. 2 (44). С. 112–118.
5. Степанова Л., Архангельская А., Полищук А., Райнохова Н., Свашкова М. Человек во фразеологической картине мира (в чешско-русском сопоставительном плане). Olomouc : VUP, 2016. 171 с.
6. Alexová J. Obraz cizích etnik v Čelakovského Mudrosloví národu slovanského ve příslovích. *Estetika.* 2002. R. 38. Č. 2–4. S. 346–358.
7. Obraz světa v jazyce a frazeologii II. Picture of World in a Language and Phraseology / Ed. Ladislav Janovec. Praha : Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2020. 533 s.
8. Pokorný J., Fučík B. Zakopaný pes, aneb, O tom, jak, proč a kde vznikla některá slova, jména, rčení, úsloví, pořekadla a přísloví. Praha : Albatros, 2001. 245 s.

Романська етнолінгвістика

Базова література

1. Кабакова Г. И. Французская этнолингвистика: проблематика и методика. Москва, 1993.
2. Леві-Строс К. Структурна антропологія / Пер. з французької Зоя Борисюк. Київ, 1997. 387 с.
3. Mathiot M. Ethnolinguistics : Boas, Sapir and Whorf revisited. La Haye, 1979. 323 p.

Додаткова література

1. Абелес М. Об антропологии во Франции. *Этнографическое обозрение*. № 2, 2005. С. 69–74.
2. Vouiquiaux L. Linguistique et ethnolinguistique : anthologie d'articles parus entre 1961 et 2003. Peeters, Louvain, Dudley, 2004. 466 p.
3. Pottier B. L'ethnolinguistique (numéro spécial de la revue Langages). Didier, 1970. 130 p.

Балтійська етнолінгвістика

Базова література

1. Завьялова М. В. Балто-славянский заговорный текст: лингвистический анализ и модель мира. Москва : Наука, 2006. 563 с.
2. Gudavičius A. Etnolingvistika : Tauta kalboje. Šiauliai : Šiaulių universitetas, 2009. 255 psl.

Додаткова література

1. Apinis R. Migrācijas ietekme uz valodas vidi Latvijā. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2009. 144 lpp.
2. Greimas A. J. Lietuvių mitologijos studijos. Vilnius, 2005. 750 psl.
3. Gudavičius A. Žodžio reikšmės definicijos tautinis aspektas. Leksikografijos ir leksikologijos problemos. Vilnius : Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2003. P. 61–69.
4. Usačiovaitė E. Baltų aukojimas ir jo reliktai lietuvių tradicijoje. Балты и славяне : Пересечения духовных культур. Vilnius : Versmė, 2014. P. 326–340.

Інформаційні ресурси

Lietuvių kalbos etimologijos žodyno duomenų bazė. <https://etimologija.baltnexus.lt/>

Германська етнолінгвістика

Базова література

1. Гухман М. М. Э. Сепир и «этнографическая лингвистика». *Вопросы языкознания*, 1954, № 1.
2. Хойер Г. Антропологическая лингвистика. *Новое в лингвистике*. Вып. IV. Москва, 1990.
3. Whorf, Benjamin Lee. Language, Thought and Reality: Selected Writings (1956), ed. John B. Carroll, Cambridge, Massachusetts : M.I.T. Press, 1984.

Додаткова література

1. *Бородай С. Ю. Язык и познание : введение в пострелятивизм. Языки славянских культур.* Москва : ООО Садра, 2020. 800 с. (Глава 3. Бенджамин Уорф: жизнь и творчество. С. 70–158).
2. *Хаймз Д. Х. Общение как этнолингвистическая проблема. Вопросы языкознания.* 1965. № 2.
3. *Sharifian, Farzad & Palmer, Gary B. (eds.). Applied cultural linguistics: Implications for second language learning and intercultural communication.* Amsterdam /Philadelphia : John Benjamins. 2007.

*Затверджено на засіданні
вченої ради Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
3 вересня 2020 р. (протокол № 5)*